

22.4.2021

ASIA Tilapäinen poikkeaminen Kiikoisjärven ja Mouhijärven säännöstelyluvan lupamääräyksistä, Sastamala

HAKIJA Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

HAKEMUS Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on valtion valvontaviranomaisena 16.4.2021 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon toimittamassaan hakemuksessa pyytänyt lupaa poiketa Kiikoisjärven ja Mouhijärven säännöstelyä koskevista luparajoista siten, että huhti- ja toukokuussa jätetään tekemättä voimakas vedenkorkeuden lasku eli ns. kevätkuopan muodostaminen.

HANKKEEN KUVAUS

Lupamääräykset, joista poikkeamista haetaan

Kiikoisjärven, Mouhijärven sekä Koura-, Kirkko- ja Koivuniemenjärven nykyinen säännöstely perustuu Länsi-Suomen vesioikeuden 27.4.1963 antamaan ja Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 21.2.2002 muuttamaan päätökseen. Lupamääräysten mukaiset säännöstelyn ylä- ja alarajat ovat seuraavat:

Kiikoisjärven

pvm	säännöstelyn yläraja N43 +m	säännöstelyn alaraja N43 +m
01.01.	59,60	59,20
01.03.	59,60	59,20
01.04.	59,20	
15.04.		58,60
01.05.	59,20	58,60
15.05.	59,30	
01.06.	59,60	59,20
01.08.	59,60	
01.09.	59,50	
01.10.	59,50	
10.11.	59,60	
31.12.	59,60	59,20

Mouhijärvässä

pvm	säännöstelyn yläraja N43 +m	säännöstelyn alaraja N43 +m
01.01.	64,90	64,45
01.02.		64,45
01.03.	64,90	
01.04.	64,45	63,70
20.04.	64,45	63,70
15.05.	64,90	
10.06.		64,45
01.08.	64,90	
01.09.	64,80	
01.10.	64,80	
01.11.	64,90	
31.12.	64,90	64,45

Kourajärvässä vedenkorkeudet määräytyvät Mouhijärvässä toimeenpantavan säännöstelyn mukaisesti, kuitenkin niin, että Kourajärven padolla vedenkorkeus Kourajärvässä on estettävä alentumasta korkeuden N43 + 64,70 m alapuolelle muulloin kuin maaliskuu-, huhti- ja syyskuussa. Maaliskuu- ja huhtikuussa Kourajärven alaraja on N43 + 64,50 m ja syyskuussa N43 + 64,60 m. Milloin vedenkorkeus saavuttaa edellä mainittu säännöstelyn ylärajat, on padot pidettävä kokonaan auki, kuitenkin niin, ettei Kiikoisjärvestä saa juoksuttaa Jaaranjokeen lumen sulamis- tai kevättulvan aikana 25 m³/s suurempaa virtaamaa eikä muuna aikana 20 m³/s suurempaa virtaamaa ja ettei Mouhijärvestä saa juoksuttaa Kiikoisjokeen lumen sulamis- tai kevättulvan aikana 20 m³/s suurempaa virtaamaa eikä muuna aikana 16 m³/s suurempaa virtaamaa. Mouhijärven säännöstelyn yläraja saadaan ylittää myös silloin, kun Kiikoisjärvestä juoksutetaan suurempaa virtaamaa kuin 20 m³/s ja ylärajan ylittäminen on vesistön kokonaistilanteen ja kokonaishaittojen minimoimisen kannalta perusteltua.

Kiikoisjärvässä saa vedenkorkeus alittaa säännöstelyn alarajan silloin, kun juoksutus on pienempi kuin 1 m³/s eikä edeltäneen 60 vuorokautta käsittäneen ajanjakson keskivirtaama ole ollut mainittua arvoa suurempi. Poikkeuksellisen vesi- ja lumitilanteen aikana voidaan Kiikoisjärven alaraja tulvan välttämiseksi alittaa maaliskuu-huhtikuussa enintään tasolle N43 + 58,40 m.

Juoksutuksen Kiikoisjärvestä ja Mouhijärvestä on aina oltava vähintään 300 l/s ja Kourajärvestä vähintään 200 l/s. Juoksutus saa olla tätä pienempi, jos vedenkorkeus järvissä alittaa säännöstelyn alarajan. Juoksutus on muutoin pyrittävä hoitamaan siten, että ylivirtaamia mahdollisuuksien mukaan pienentäen altaisiin varastoidaan vettä tulvakausiin ja alivesikauden virtaamia suurennetaan siten kuin se maatalouden, voimatalouden ja vesihuollon kannalta on tarkoituksen mukaista. Juoksutusten muutokset on padolla niin hoidettava, ettei niistä aiheudu haitallista tul-

va-aaltoa tai suppoutumista. Kourajärven padon hoito on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu haittaa tieliikenteelle.

Lupamääräyksistä poikkeamisen kuvaus

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hakee tilapäistä lupaa poiketa säännöstelyn ylärajasta keväällä 2021 seuraavasti:

Kiikoisjärvi

pvm	Nykyinen yläraja N43 +m	Ehdotus ylärajaksi 2021 N43 +m
20.04.	59,20	59,50
01.05.	59,20	59,50
15.05.	59,30	59,60
01.06.	59,60	59,60

Mouhijärvi

pvm	Nykyinen yläraja N43 +m	Ehdotus ylärajaksi 2021 N43 +m
20.04.	64,45	64,70
15.05.	64,90	64,90

Jotta estetään järvien vedenkorkeuksien liiallinen aleneminen tulevana kesänä, esitetään myös lupaa poiketa säännöstelyn alarajasta keväällä 2021 seuraavasti:

Kiikoisjärvi

pvm	Nykyinen alaraja N43 +m	Ehdotus alarajaksi 2021 N43 +m
20.04.	58,60	59,10
01.05.	58,60	59,10
15.05.	58,87	59,20
01.06.	59,20	59,20

Mouhijärvi

pvm	Nykyinen alaraja N43 +m	Ehdotus alarajaksi 2021 N43 +m
20.04.	63,70	64,25
15.05.	64,07	64,45

Esitetyn mukaisella säännöstelyrajojen tilapäisellä muutoksella mahdollistetaan järvien täyttyminen tavanomaisille tasoilleen kesään mennessä. Kevään poikkeukselliset säännöstelyrajat mahdollistavat varautumisen runsaasiin sateisiin vastaavalla tavalla, kuten nykyiset luvan mukaiset kesäajan säännöstelyn ylä- ja alarajat

Koura-, Kirkko- ja Koivuniemenjärven vedenkorkeudet määräytyvät luvan mukaisesti Mouhijärvessä toimeenpantavan säännöstelyn mukaisesti, eikä tälle järvikokonaisuudelle esitetä muutoksia.

Poikkeuksen tarve ja perusteet

Kuluneen kevään tulovirtaaman pienentyminen on ollut erittäin nopeaa. Järvien vedenpinnan laskeminen luvassa esitettyjen rajojen mukaisesti aiheuttaisi merkittävää haittaa järvien virkistyskäytölle, ekologiselle tilalle ja kalastolle, koska todennäköisesti järviä ei saataisi kevätsulannalla tavanomaisiin kesäkorkeuksiin ilman merkittävää juoksutuksen laskua. Tästä aiheutuisi virkistyshaittaa alapuolisten jokien virkistyskäyttäjille.

Poikkeamisen vaikutukset

Hakijan mukaan tämän hakemuksen mukaisella järvien säännöstelyllä keväällä 2021 on positiivisia vaikutuksia Kiikoisjärven, Mouhijärven sekä Koura-, Kirkko- ja Koivuniemenjärven virkistyskäytölle, kala- ja luonnon-taloudelle, vesiliikenteelle sekä vesistön ekologiselle tilalle.

Ehdotettava menettely ei aiheuta haittaa vedenottamiselle eikä aiheuta haitallista muutosta jätevesien laimenemisolosuhteisiin. Se ei myöskään lisää alapuolisten uomien syöpymisriskiä tai vaikuta järvien rantarakenteisiin. Alueella ei ole suojelualueita tai uhanalaisia eliöitä, joiden elinolosuhteisiin vedenkorkeudella on merkitystä.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on käsitellyt asian vesilain 18 luvun 4 §:n 3 momentin nojalla kuuluttamatta. Hakija on pyytänyt Pohjois-Savon ELY-keskusta (kalatalousviranomaisen Pirkanmaan alueella) toimittamaan lausunnon aluehallintovirastolle hakemuksen käsittelyä varten. Hakija on pyytänyt säännöstelyä käytännössä hoitavilta järjestely-yhtiöiltä (Kiikoisjärven järjestely-yhtiö ja Mouhi-, Koura- Kirkko ja Koivuniemenjärvien järjestely-yhtiö) kannanotot hakemuksen johdosta.

LAUSUNNOT

1) Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen on todennut lausunnossaan, että esitys säännöstelyn lupaehtojen määräaikaan muuttamiseen on tarkoituksenmukainen ja kalataloudellisesti kannatettava. Poikkeama kevätkuopasta lisää jonkin verran rantavyöhykkeen pinta-alaa ja näin vähentää säännöstelyn haitallisia vaikutuksia kalojen ravinnonsaannille ja lisääntymiselle. Säännöstely aiheuttaa kalataloudellisia haittoja Kiikois-, Mouhi-, Koura-, Kirkkoa- ja Koivuniemenjärvien kalataloudelle, jotka luvan haltijan tulisi selvittää.

Riittävän vesimäärän juoksuttaminen Kiikoisjokeen on tärkeää, vaikka vedenkorkeus olisi Mouhijärvestä poikkeuksellisen alhaalla, koska alueella on mahdollisia taimenen elinalueita.

KANNANOTOT

2) Kiikoisjärven järjestely-yhtiö on todennut, että hakemus on perusteltu. Tänä vuonna lumet ovat Kiikoisjärven valuma-alueella jo sulaneet, eli sulamisvesiä ei juurikaan ole enää odotettavissa. Tulevaisuudessa päätöksenteko saisi olla nykyistä enemmän paikallisella tasolla, eli juuri ELY-keskuksilla, jolloin paikallinen lumitilanne tulisi helpommin huomioituksi.

3) Mouhi-, Koura, Kirkko- ja Koivuniemenjärvien järjestely-yhtiö on todennut, että sillä ei ole hakemukseen huomautettavaa.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle luvan poiketa Länsi-Suomen vesioikeuden 27.4.1963 antaman ja Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 21.2.2002 antamallaan päätöksellä nro 3/2002/2 muuttaman päätöksen nro 43/1963 lupaehdosta 13) koskien Kiikoisjärven, Mouhijärven sekä Koura-, Kirkko- ja Koivuniemenjärven säännöstelyä niin, että säännöstelyn ylä- ja alarajat saavat olla väliaikaisesti 1.6.2021 saakka seuraavat:

Kiikoisjärvi

pvm	yläraja 2021 N43 +m	alaraja 2021 N43 +m
20.04.	59,50	59,10
01.05.	59,50	59,10
15.05.	59,60	59,20
01.06.	59,60	59,20

Mouhijärvi

pvm	yläraja 2021 N43 +m	alaraja 2021 N43 +m
20.04.	64,70	64,25
15.05.	64,90	64,45

Tämä päätös on voimassa 1.6.2021 saakka

Kiikoisjärven, Mouhijärven sekä Koura-, Kirkko- ja Koivuniemenjärven järvien säännöstelylupiin on myönnetty poikkeusluvat lähivuosina 2017 ja 2020. Aluehallintovirasto toteaa, että tarpeelliset lupamääräysmuutokset tulee pysyvästi ratkaista lupamuutoshakemuksella.

Luvan saajan on lisäksi noudatettava seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

- 1) Mouhijärvestä tulee juokсутtaa kalojen kulkemisen kannalta riittävä virtaama, vaikka vedenpinta olisi säännöstelyn alarajan alapuolella. Riittävän virtaaman määrittämisessä tulee tarvittaessa pyytää ohjeita kalatalousviranomaiselta.

- 2) Kiikojjärven, Mouhijärven sekä Koura-, Kirkko- ja Koivuniemenjärven vedenpinta on saatettava voimassa olevien lupaehtojen mukaisille tasoille välittömästi, kun perusteet poikkeamiseen liittyville toimenpiteille ovat lakanneet.
- 3) Mikäli olosuhteet ja lumitilanne muuttuvat ja sulamisvesien vaatima varastotilavuus sitä edellyttää, kevätkuoppa tulee kuitenkin toteuttaa suurempana, kuin tässä päätöksessä tarkoitettu poikkeaminen mahdollistaa.
- 4) Poikkeamiseen liittyvistä toimenpiteistä on viipymättä ilmoitettava hankkeen vaikutusalueen laajalevikkisemmissä sanomalehdissä.
- 5) Jos poikkeamisista aiheutuu edunmenetys, josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Järviin tulevan tulovirtaaman nopean pientymisen johdosta on tarpeen poiketa järvien voimassa olevien lupapäätösten ylä- ja alarajoja koskevista lupaehdoista väliaikaisesti, jotta järvien vedenpinnat eivät jää liian alhaiselle tasolle. Alhainen vedenpinnantaso järvillä aiheuttaisi haittaa järvien virkistyskäytölle, ekologiselle tilalle ja kalastolle.

Säännöstelyn lupamääräyksiin sisältyvän kevätkuopan tarkoitus on turvata sulamisvesille riittävä varastotilavuus siten, että ne eivät aiheuta haitallisia vedenkorkeuksia ja siten, että niistä ei aiheudu haitallisia virtaamahuippuja alapuoliseen vesistöön. Vesistömallilaskelmien ja lumen vesiarvojen perusteella voidaan ennalta arvioida, että kevätkuopan tarkoitus toteutuu myös vähäisemmällä varastotilavuudella.

Vedenkorkeuksien ollessa ajankohdan maksimiarvojen alapuolella ja minimiarvojen yläpuolella, ei poikkeamisista ennalta arvioiden aiheudu sanottavia haitallisia vaikutuksia.

Mahdollisten vahinkojen varalta annetaan lupamääräys 5.

Asian kiireellisyys on edellyttänyt hakemuksen käsittelemistä osin noudattamatta, mitä vesilain 11 luvussa säädetään hakemusasioiden käsittelystä.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätöksen yleinen täytäntöönpanokelpoisuus

Tämä päätös saadaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilaki 18 luku 4 § 2 ja 3 momentti

Lausuntoon ja kannanottoihin vastaaminen

Aluehallintovirasto on ottanut asiasta annetut lausunnon ja kannanotot huomioon päätöksestä ilmenevällä tavalla.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Hakemus on käsitelty maksutta.

Vesilain 18 luvun 12 §:n 1 momentin mukaan maksua ei peritä viranomaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
 Suomen ympäristökeskus
 Sastamalan kaupunki
 Sastamalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava päätöksestä Kiikoisjärven järjestely-yhtiölle sekä Mouhi-, Koura, Kirkko- ja Koivuniemenjärvien järjestely-yhtiölle.

Ilmoittaminen internetissä

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Sastamalan kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU	Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.
Liite	Valitusosoitus

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Arto Paananen. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Leena Erving.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksu-laissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy 31.5.2021.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja

- asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määritellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
- asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)
PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja LSSAVI/6192/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/6192/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Erving Leena 22.04.2021 09:03

Puheenjohtaja Paananen Arto 22.04.2021 10:24